

**Obete trestných
činov potrebujú
rešpekt, ochranu,
informácie,
odškodnenie.**

Postavenie osoby ktorá utrpela následkom trestného činu ujmu (poškodeného) je upravené zákonom č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení neskorších predpisov.

Postavenie poškodeného (jeho práva a povinnosti) v trestnom konaní

Poškodený je v terminológii nášho trestného práva osoba, ktorej bolo trestným činom

- ublížené na zdraví,
- spôsobená majetková, morálna alebo iná škoda,
- boli porušené či ohrozené jej iné zákonom chránené práva a slobody.

Poškodený má právo

- nechať sa v konaní zastupovať splnomocnencom. Splnomocnencom môže byť v zásade každá osoba spôsobilá na právne úkony. Na hlavnom pojednávaní nemôže byť splnomocnencom svedok, znalec a tlmočník. V prípadoch týkajúcich sa štátneho tajomstva môže byť splnomocnencom len advokát.
- v prípadoch uvedených v trestnom poriadku sa vyjadriť, či súhlasí s trestným stíhaním (ide o trestné činy uvedené v § 163a TP, napr. krivé obvinenie, ohováranie, ublíženie na zdraví okrem prípadov úmyselne spôsobenej ťažkej ujmy na zdraví, neoprávnené užívanie cudzej veci a pod.),
- uplatniť si nárok na náhradu škody,
- robiť návrhy na vykonanie dôkazov alebo na ich doplnenie,
- nazerať do spisu a oboznámiť sa so spisom,
- zúčastniť sa na hlavnom pojednávaní,
- zúčastniť sa na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní,
- vyjadriť sa k vykonaným dôkazom,
- predniesť záverečnú reč (obhajca obžalovaného, prípadne obžalovaný hovorí však vždy posledný),
- podávať opravné prostriedky (sťažnosti, odvolania) v rozsahu vymedzenom trestným poriadkom (odvolaním môže poškodený, ktorý si uplatnil nárok na náhradu škody, napadnúť rozsudok len pre nesprávnosť výroku o náhrade škody, nemôže sa napr. "odvolať" proti výške trestu pre páchatela),
- po skončení vyšetrovania, ak jeho výsledky považuje vyšetrovateľ za postačujúce na podanie obžaloby, umožní poškodenému, prípadne jeho splnomocnencovi, v primeranej lehote preštudovať spisy a podať návrhy na doplnenie vyšetrovania,

Tieto úkony môže v mene poškodeného robiť jeho splnomocnenec (splnomocnenec však nemôže zastupovať poškodeného, ktorý je zároveň svedkom, pri svedeckej výpovedi).

V prípadoch klientov občianskeho združenia Pomoc obetiam násilia (PON) vystupujú ako ich splnomocnenci pracovníci PON. Okrem toho PON poskytuje svojim klientom - obetiam trestných činov - sprievod na súdy, výsluchy, rekonštrukcie a tiež poradenstvo pre svedkov, ktorí sú predvolaní svedčiť pred súdom.